LOHGAWĒ EN LOHAKĀRYA.

DOOR

Dr. J. GONDA.

De naam van den in de Pararaton voorkomenden brahmaan *Lohgawē*, den pleegvader van Ken Angrok, is naar mijn weten nog door niemand verklaard (vgl. Pararaton, ed. Brandes, Verh. Bat. Gen. XLIX, p. 8, 24 volg., vertaling p. 45, register p. 233; 2e ed., ibid. LXII, p. 12, 14, aantekeningen pp. 70, 71; Krom, Hindoe-Jav. Gesch., pp. 309, 310).

Dezelfde persoon wordt genoemd in de onlangs door Prof. Dr. C. C. Berg uitgegeven Kidung Pamañcangah, IV, 8 en wel met den nevenvorm *Logawya*, door den uitgever gedrukt als *Lo-Gawya* (vgl. de lijst van eigennamen, p. 103; over de verhouding -ya: -e: Berg, Inl. tot de studie van het Oud-Javaansch, p. 182).

Het wil mij voorkomen, dat de spelling *Lo-Gawya*, waarbij *Lo* als een, verder onbekend, voorvoegsel wordt aangeduid, minder juist is, en dat de naam in zijn geheel, en niet slechts het tweede deel *-gawē*, verklaard kan worden. En dat wel door vergelijking met den in dezelfde Kid. Pam. voorkomenden eigennaam *Lo(h)-Akārya* (spelling van Prof. Berg). Deze *Lo(h)-Akārya*, de zoon van den dichter Dawuh Bale-Agung, wordt op andere plaatsen (vgl. p. 107 van de lijst van eigennamen) genoemd *Pāṇḍe-Bhāṣā* en *Pāṇḍya*, resp. = „woorden-smid” en „smid”. Daar het dus voor de hand ligt ook in *Lo(h)-Akārya* de beteekenis „smid” te zoeken, wil ik wijzen op het Sanskrit *lohakāra* = metaal-werker, smid (bv. *Rāmāyaṇa* 2, 9023; *Milindapañha* 331). De gang van zaken denk ik mij nu als volgt. Toen het Oud-Jav. *pāṇḍya*, *paṇḍe*, oorspronkelijk de titel van een geleerden brahmaan en van een brahmaanschen dichter, ook gebruikt kon worden voor „smid” (vgl. hierover Berg, Inleiding, p. 179, noot 2), is men het Skt. *lohakāra* = smid omgekeerd als titel van een brahmaan, een wijze, een dichter gaan bezigen. Zooals vaker (vgl. omgekeerd *Air-lingga-Niralingga*, zie Berg, Inleiding, p. 186) is in een volgende

periode slechts één lid van het samengestelde woord vertaald, vandaar: *Lohakāra* > *Lohagawe*. Hieruit ontstond door het uitvallen van de *h* en contractie der klinkers (Berg, Inleiding, p. 182): *Logawe* (zóó hs. A van de Pararaton en de Kid. Pam.) of *Lohgawe* (Pararaton, behalve hs. A). Tenslotte heeft men, toen voor bovengenoemden zoon van Dawuh Bale-Agung een deftige of metri causa een vier-lettergrepige naam noodig was, *-gawe* vervangen door het synonieme *-akārya*, zoodat men kreeg: *Lohakārya*, voor iemand, die elders Pāṇḍya heet, een goed passenden naam. De schrijfwijzen *Lo(h)-Akārya* en *Loh gawé* (v. d. Tuuk, Kawi-Bal. Wdb. III, 641) dienen dus, in verband met het bovenstaande, eigenlijk veranderd te worden in *Lohakārya* en *Lohgawe*. In het midden dient echter te worden gelaten, of de schepper van *Lohakārya* de namen als één woord of als tweeledige combinaties heeft opgevat.